

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: הודאה לקב"ה

פרשת וישב

בס"ד | גליון מס' 511

שירה סוחפת בבני ברק, דמעות רותחות בצפת...

להודות ולהלל לשמך הגדול!

מישהו מחזיר את הנשמה ומעניק כח לקום לעוד יום רענן ופורח. אדם שזוכר להודות מדי יום על בריאותו - מטמיע בנפשו כי מישהו מעניק לו את הבריאות, כמה תפילות אנו מבקשים כדי לזכות להתמיד בבריאות ובאריכות ימים, דווקא כי הדבר לא מובן מאליו... בורא עולם החליט בטובו להעניק לי בריאות, ועל כך אני מודה ומשבח מעומק לבי!

ואז, גם בשעת קושי והתמודדות, האדם לא כועס ולא מאבד עשתונות. 'הרי כל מה שיש לי ניתן לי במתנה מאבא שבשמים', הוא לוחש לעצמו, 'נו, והיום, בנושא פלוני, אבא לא נתן לי. ומה בכך? וכי זו סיבה לכעוס? וכי זו סיבה להתמרמר? הרי שום דבר לא באמת מגיע לי, הכל קיבלתי במתנה, ועל פרט מסוים לא קיבלתי אישור מאבא, וכי זו סיבה לחוש פגוע או ממורמר?'

כדאי להתרגל להתבונן בכך, לשים לב כי אנו מקבלים מבורא עולם כל כך הרבה מתנות, בכל יום, כל היום. כשנודה על כל המתנות האלה - נרויח תחושה טובה

הקונה שבייתה בלב, שמחת חיים שלא פוסקת בכל תנאי החיים, שלוות נפש ורוגע מלא בכל התפוכות החיים!

מנגינה סוחפת...

בית הכנסת 'שתילי זיתים' בבני ברק, הוא מבתי הכנסת הוותיקים והמוכרים בעיר. מתפללים רבים באים בשערי בית הכנסת מדי יום, כאשר רבים מהם נמנים על קבוצת הזרזים המקדימים למצוות - ומתפללים עם שחר במנין ה'ותיקין' בשעת הגן החמה.

למתפללים אלה, סיפורנו לא יחדש דבר. הן הוא כבר התפרסם בקרבם בשעת מעשה, הם היו עדים לו ממש. אך עבורנו, סיפור זה יכול להוות תמרור מאיר עיניים.

במנין ה'ותיקין' בבית הכנסת, עובר לפני התיבה הרב עזרא מזרחי, הוא בעל המעשה, ממנו שמענו אותו לפרטיו. כבר יותר משני עשורים שהוא החזן הקבוע, בחורף כבקייץ, כשהגן החמה חל בשעה מאוד מוקדמת כמו בימים שהגן החמה בשעה יותר מאוחרת. באופן קבוע הוא ניצב לפני התיבה, מתחיל בשעה היעודה לתפילה, מכבד את השם מגורנו בתפילתו המשובחת.

התפילה - שעתה ונוסחה והחזן שלה - כה קבועים, עד שכל שינוי במתכונתם נחשב לחדשה מרעישיה. ולכן, לפני מס' שנים, כשהרב עזרא החליט לנהוג לזמר בנעימה את 'מזמור לתודה' הנאמר מדי יום בתפילת שחרית, שיתף את המתפללים ששמחו להיות שותפים להנהגה המרגשת:

'גיליתי הלכה שאינה מפורסמת דיה, אך היא הלכה לכל דבר ונפסקה בשולחן ערוך ע"י מרן הבית יוסף. וכך הוא פוסק בסימן נ"א סעיף ט: 'מזמור לתודה מצוה למשורר אותו בנגינה ולנגן!'

הנה אנו באים בשעריו של חג האהוב והמואר, ימי החנוכה היקרים. עצם העלאת השם 'חנוכה', הוא כמו פתיחת מגירה של זכרונות מענגים, רגעים מרגשים, חוויות ילדות בלתי נשכחות ותחושה טובה התופסת כל פינה חבויה בנשמה, ופורטת על הנימים הדקים שבלבו של כל יהודי.

תיכף יבוא הרגע הגדול, בו ניגש עם נר השמש הגבוה, ונדליק את הנרות. ההדלקה עצמה היא פעולה שאורכה שניות בודדות, אך היא נושאת בחובה מטענים למכביר של אור, של ניצחון האור היהודי על החושך.

זהו חג בו נשב יחדיו סביב נרות החנוכה, נשיר בצוותא, ונפשנו תתרומם טפח וטפחיים מעל החורף הקר שבחוץ, לחום יהודי טהור וזך. אלה ימים יקרים, בהם חגיגות פתאומית כביכול תכסה את היקום השגרת, תצבע את היום יום שלנו בגוון מואר וזוהר. אלה ערבים מרגשים, בהם נשב עם כל המשפחה סביב השולחן, ויותר משנאלץ לביבות וסופגניות - נטמיע בתוכנו את החג הנפלא והאהוב הזה.

מהותו של חג החנוכה, לשמו נתקן, לצורך זה נוצר, אמורה בתפילת 'ועל הניסים' אותה אנו אומרים בכל תפילה וברכת המזון. 'קבעו שמונת ימי חנוכה אלו', למה? מה המטרה? לצורך מה נוצר החג? באיזה תוכן הוא אמור להתמלא? -

להודות ולהלל לשמך הגדול!

זה חנוכה! קיבלנו לזמננות שנתית בת שמונה ימים, שמאפשרת לנו לפתח במעט את החשיבה, להתבונן בטוב המורעף עלינו משמים דבר יום ביומו, ולהודות על כך מכל הלב. כשאנו רואים את הניסים המופלאים שהתרחשו בימים ההם, אנו מפנימים כי גם בזמן הזה השגרה המבורכת שלנו מלאה במתנות משמים, ועל כך עלינו להודות.

לפיכך, ניטול פסק זמן ממירוץ החיים השוחק, ונייחד כמה לילות בודדים לישיבה משותפת עם המשפחה ב'ערב לביבות', נחשוב על כל הטוב שזכינו לו - שולחן ערוך מלא בכל טוב, משפחה ברוכה היושבת מסביב, אורה טובה וחגיגות - ונודה על כל הטוב הזה, לו אנו זוכים 365 יום בשנה!

הזמן הייחודי כל כך, המיועד והמיוחד למטרת 'להודות ולהלל', הוא העת המתאימה להשקיע מחשבה והתבוננות בעומק המושג 'הודאה לקב"ה'. הן עינינו הרואות, כי ההודאה לקב"ה יוצרת רוגע, מעניקה ביטחון, נוסכת שלוות נפש. הן כולנה יודעים, כי אנשים הרגילים בהודאה לקב"ה בכל עת, מסוגלים לעבור זמני לחץ ביתר קלות, יכולים לעבור עיתות משבר בלי לאבד עשתונות, הם מרגישים בידיים טובות ובטוחות גם ברגעים קשים. איך? מה סוד עוצמת ההודאה, כנותנת כח, כמעניקת תקווה, כיוצרת ביטחון, כמרגיעת לחץ מצטיינות?

הרגיל בהודאה להשם על שגרת היום יום, מבטא כי כל מה שיש לו לא מובן מאליו. אדם שאומר 'מודה אני מדי בוקר בחשיבה על משמעות המילים, מבין כי הקימה בבוקר אינה אוטומטית,

המוצץ שאבד...

אל הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל נכנס יהודי נשוא פנים, וביקש להסיח את אשר לבו. 'כבוד הרב', פתח ואמר, 'אני מחזיק כולל חשוב, בו לומדים עשרות אברכים המתעלים בתורה. אך העול הכלכלי הרובץ על כתפי מאיים להכריעני, כל חודש אני מוצא עצמי בלחץ נוראי מהיכן יבוא הכסף, עד שאני לא מצליח לישון רגוע בלילות...'

האיש השתהה קלות, והמשיך: 'נועצתי במומחה גדול, והלה אומר שאין מנוס מלסגור את הכולל, להרגיע את הלחץ הנפשי הכבד עליי. האם עלי לנהוג כך? האם לקבל את דבריו?'

רבי שלמה זלמן הררה קלות, והשיב: 'אכן כן, עליך לצאת מהלחץ בו אתה נתון, כבד עליך הדבר מאוד. אך האם דווקא זה הפיתרון? הבה ואציע לך פתרון חילופי...'

האיש עשה אוזנו כאפרסכת, ורבי שלמה זלמן פרש את הצעתו המפתיעה: 'עשה לך מנהג טוב. טול פנקס קטן אותו תוכל להחזיק בכיסך בכל עת, ותן לו כותרת 'פנקס ההודאות'. בכל יום, בכל פעם שתרגיש שהלך לך טוב, בכל פעם שתחוש כי השם הצליח דרכך - תרשום את הפרט הזה בפנקסך...'

לפני כל תפילה, הוצא את הפנקס החוצה והתבונן בו לכמה רגעים, למען תדע על מה לכוון ב'מודים'... כי ככל שתתרגל להודות לו - תוטמע כך ההבנה כי הוא הנותן לך כח להצליח בכל מעשיך ופעליך, וכפי שהוא עוזר לך בכל הדברים האמורים בפנקס - הוא בוודאי יעזור לך גם בדרכך למלגות האברכים...'

האיש הודה לרב, ומיד בצאתו רכש פנקס קטן, בו נכתבו שורות צפופות: 'בדיקו כשהגעתי למכולת הגיעה משאית ובה חלב טרי', 'כשבחנתי את בני גיליתי שהבחור עושה חיל בלימודו', 'בתי חזרה הביתה עם תעודה מצטיינת', 'מישהו שלח לי פתאום 2000 שקל לכולל', וגם - 'מצאתי את המוצץ הנעלם של הקטן!'

תוצאות הפנקס הקטן, חוללו פלאים. האיש שב לחיי רוגע ושלווה, והמשיך במלאכתו מתוך בטחון ואמונה. וגם ככולל היתה הרווחה, מלאכת גיוס הכספים היתה קלה בהרבה...

זה כוחה ועוצמתה של ההודאה. היא מחברת לבורא עולם, פותחת את השערים, מעניקה בטחון ונוטעת תקווה. בימי החנוכה, הבה נפתח את הפנקס שלנו, נרשום בו את נקודות האור הרבות כל כך, ונודה עליהן מעומק הלב!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

כלומר, שאת 'מזמור לתודה' - מזמור ההודאה להשם יתברך שאנו אומרים מדי יום, צריך לשיר בניגון, מתוך הודאה מעומק הלב להשם יתברך. לפיכך, מה דעתכם כי מהיום ואילך נתחיל לשיר את 'מזמור לתודה'? זה מזמור קצר, נצמיד לו ניגון מהיר ועליז שלא יעכב את התפילה, ונמצאנו נשכרים בקיום ההלכה בד בבד עם הודאה לבוא עולם בשמחה ובהתרגשות?

המתפללים שמחו לשמוע את דבר ההלכה, ועוד יותר מכך - שמחו להיות שותפים לקיומה. אכן, כך נאה וכך יאה בשעה שמודים לבוא עולם לעשות זאת בניגון שמת, ולפיכך ששו על ההזדמנות להצטרף להודאה המשמחת...

שירת 'מזמור לתודה' היומיומית, מעולם לא הפכה לשגרה. למרות שהחזן כבר סיגל לעצמו ניגון קבוע, ושירת 'מזמור לתודה' עם הקהל כבר נחשבה לעובדה קיימת - עדיין היא מרגשת ומשמחת את המתפללים מדי בוקר מחדש...

בשורה מצמררת...

חלפו כמה שבועות, שהפכו לחודשים שהצטברו ליותר משנה. החזן, הרב עזרא, החל לחוש כאבים לא מובנים. משככי כאבים נלקחו גם נלקחו, גם תורים אצל הרופא נקבעו, אך הסיבה לכאבים התכופים לא התבררה. אחי תקופה, שלח רופא המשפחה את ר' עזרא לבדיקה אצל רופא מומחה, שהפנה אותו לבדיקות מקיפות.

ר' עזרא ערך את הבדיקות, ועדיין - שום חשד לא התעורר בלבו. יש כאבים, עושים בדיקות, מקסימום מקבלים מרשם, לוקחים תרופה, וזהו...

אלא שבמקרה זה, לא זו היתה התוצאה...

כשישב הרב עזרא לפני הרופא המומחה אחרי שהגיעו התוצאות, שום דבר לא יכול היה להכין אותו למה שהוא הולך לשמוע. 'אני לא רוצה להדאיג אותך מדי', אמר הרופא כשהוא מקמץ במילים, 'אבל אתה צריך להיות במעקב, כי משהו פה לא תקין. אני מציע שבעוד שלושה שבועות תיבדק שוב בסדרה של בדיקות וצילומים, ולפי התוצאות אז - נדע אם החשש שלי מתבדה או מתאמת...'

אי אפשר לומר שהמילים של הרופא לא הדאיגו את ר' עזרא. הרופא רמז היטב למה הוא מתכוון, למרות שניסה לקמץ במילים. ככל שנקפו הדקות והרופא מוסיף ומתבונן בבדיקות, החושך בעיניו הלך והתפשט... הוא הרכיב את משקפיו, שב ובדק, בחן והתבונן, וכל אותה עת יושב מולו ר' עזרא, לבו אמר לו שאינן מבושרות טובות...

'אני לא יודע איך לומר לך' כחכם הרופא בגרונו שוב ושוב, 'אתה יודע, אני כבר הרבה שנים רופא, ועדיין קשה לי להודיע לאנשים בשורות כאלה...'. ההקדמה הזו יצרה בו את התחושה שהוא יודע מה הרופא הולך לומר, ועדיין הוא כסס את ציפורניו במתח...

'תשמע, פתח הרופא בניסיון להרגיע, 'זה עוד לא סופי, צריך לעשות מעקב בעוד שלושה שבועות...'

עוד כמה דקות של שקט, ואז שב הרופא וכחכם בגרונו, בורר את מילותיו בקפידה. 'קח את זה בפורפורציות', ניסה שוב להרגיע, 'ש היום טיפולים מאוד מתקדמים, אולי לוקח זמן, אבל בעזרת השם אפשר לצאת מזה... איך אומרים את זה בלי להזכיר את המילה המפורשת - המחלה הנוראה...'

בחדר השתררה שתיקה רועמת. ר' עזרא נבהל קמעא, אך לא איבד עשתונות. 'החיים עד עכשיו היו דבש', הררה, 'תודה בורא עולם על השנים הארוכות והבריאות שזכיתי להן עד עתה. בוודאי, כפי שנתת לי כל כך הרבה שנים טובות ומאושרות, לא יפלא מהשם דבר להעניק לי אורך ימים ושנות חיים נוספות...'

הוא יצא מהרופא בצעדים מדודים, אך בוטחים ומחוזקים. בפיו פיזם את הניגון המוכר ל'מזמור לתודה'...

חלפו שבועיים, שבועיים, שבועיים ושלושה ימים. ר' עזרא מתכוון לבדיקה באמצעי ייחודי - מדי בוקר הוא מרנן ביתר התרגשות 'מזמור לתודה', וגם באמצע היום הוא לא פוסק מלחשוב על כל הטוב שגמל עמו השם עד עתה, מתוך ביטחון וחיזוק שחשד השם לא יעזבנו גם מעתה ואילך...

נוף גילי מדהים...

ביום שלפני הבדיקה, באמצע התפילה, נייער בו ברק, ניצוץ של תקווה. 'מזמור לתודה', הוא שורר בקול, כמנהגו מדי יום בשנים האחרונות. 'גם ברגעים האלה אני מודה לך בורא עולם', הררה, 'כי יש לך כל כך הרבה טוב שעשית אתי...'

באותו רגע, נצנץ בו רעיון, אותו קם וביצע מיד אחרי התפילה. הוא הודיע כי ייעדר מסדר יומו, ומיהר לצאת לצפת, להשתטח על ציונו של מרן ה'בית יוסף' ז"ע, לחלות פני בורא עולם בציון הקדוש של מחבר השולחן ערוך וקובע ההלכה היהודית...

מיד כשהגיע לצפת ועלה לציונו של ה'בית יוסף', נפרץ סכר דמעותיו. הוא הודה מעומק הלב בהתרגשות ובככי על השנים היפות והטובות להן זכה, על המשפחה

שזכה להקים, על החיים ועל הבריאות ועל הפרנסה ועל כל מה שיפה ותקין, ואולי הוא שגרתי אבל באמת שהוא לא מובן מאליו...

ואחר כך, שפך את דאגתו מפני הבדיקה ביום המחר על הציון הקדוש בצפת. בין הרי הגליל והנופים המשכרים עמד והתחנן על נפשו, על נפש ילדיו הזקוקים לאבא בריא, על בריאותו ועל הבדיקה מחר...

ואז, פרצה מפיו הזעקה: 'מרן הבית יוסף! הלכות רבות קבעת ופסקת, ועם ישראל מקפיד לקיימן. אך הלכה אחת לא מפורסמת דיה, ההלכה כי יש לשיר ב'מזמור לתודה', הלכה אותה אימצתי בכל לבי, וכבר כמה שנים שאני משורר מדי בוקר את 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה...'

הרי הגליל דממו סביבו, אף נפש חיה לא היתה בסביבה. העצים הנידו ענפיהם ברחמים, אך הוא לא הביט סביבו, כולו מרוכז בזעקה: 'לא הסתכלתי מה יאמר, גיליתי את ההלכה הזו ופעלתי על פיה, וזיכיתי עוד יהודים ממתפללי המנין שהצטרפו אליי, והחלו גם הם מודים להשם בשירה ובזמרה מדי בוקר, כפי שפסקת. אנא, למען אוכל לקדש שם שמים בהמשך הודאה מעומק הלב להשם הטוב, זכני לעבור מחר את הבדיקה למישרין, ויתברר כי לא גידול ולא מחלה, לא דאגה ולא חולי, רק בריאות רווחה ושמחה!'

ר' עזרא סיים את תפילתו המרגשת בכמה פרקי תהלים, וגם שם - למרות שלא היתה זו שעת תפילה, שב ושורר בהתרגשות את 'מזמור לתודה', ולא נחה דעתו עד שעמד ורקד סביב הציון בהודאה מרגשת לבוא עולם. רק כשחש כי הוא רגוע יותר, סמוך ובטוח בחסד השם ובישועתו, שם פעמיו חזרה לבני ברק.

ריקוד בחדר הרופא...

הגיע יום המחר, הבדיקה נערכה במכון רפואי מתקדם ונבחר, והחלה ההמתנה לתוצאות. ר' עזרא ממתין במתח ובחרדה, אך גם בביטחון ובאמונה. הוא לא מפסיק להתפלל, אך פיו גם אינו פוסק מלהודות...

ואז הוא נקרא אל הרופא - - -

'תשמע, בכל הקריירה הרפואית שלי, לא היה מקרה כזה. זה מאוד מוזר, אין לי הסבר, אבל אלה הנתונים.' אמר הרופא, והחווה בידיו על הצילומים:

'ראה, זה הצילום מלפני שלושה שבועות. אתה רואה כאן וכאן גידול, ופה - מסביב - אלו גרורות. כך נראית המחלה, אלה פניה הלא נעימות בכלל...'

הרופא נשם עמוקות והמשיך: 'הנה, עכשיו בוא נביט בצילום מאתמול. אתה רואה כאן וכאן? אין לא גידול ולא זכר ממנו. גם הגרורות אינן, ואפילו בדיקות הדם תקינות...'

זה פשוט לא ייאמן! קרא לפתע הרופא בקול רם, 'איך זה יכול להיות שאתה אתה בן אדם? איך יתכן שגידול נעלם, שגרורות אובדות, שהגוף שלך חזר להיות תקין ובריא כלא היה? גם אחרי טיפולים אנחנו לא מקימים בכלל לתוצאות כאלה, על אחת כמה וכמה בלי טיפול, ועם גידול שהיה נראה מתפשט ללא אבחנה...'

הרופא הוסיף עוד כמה משפטי התפעלות, עד ששם לב שר' עזרא כבר לא שומע אותו... הוא פשוט היה שקוע בשירתו, בניגון האהוב והמוכר והיומיומי, 'מזמור לתודה', מכל הלב, ברגש רב, כמעט יוצא בריקוד בחדרו של הרופא...

'מזמור לתודה' הוא לא תפילה, לא בקשה, לא תחנונים. 'מזמור לתודה', הוא פרק קצר, שפשוט אומר תודה, מביע בפסוקיו הודאה לבוא עולם על כל הטוב והחסד שגמל עמנו.

זה שצריך להודות להשם כאשר טוב לנו - זה פשוט, אך סיפורו של ר' עזרא מאיר וזועק שלא רק אז. ההיפך, ההודאה היא כלי רב עוצמה להפוך כל גזירה, התודה לבוא עולם היא דרך ייחודית לפתוח שערי שמים!

אז 'מזמור לתודה' נשורר ברגש, כי זו ההלכה וכך נאה וכך יאה. אך חשוב שנפנים נזכור ונדע:

בכל עת מצוא יש לנו הזדמנויות. 'מודים' בברכת שמונה עשרה, פרקי תהלים, פסוקי דזמרה, בכל ברכה במשך היום ובעוד אינספור הזדמנויות. צריך רק לחשוב, להתבונן, ולומר מכל הלב:

'תודה אבא שבשמים שזכינו להיות הילדים האהובים שלך. תודה על כל הטוב שאתה מרעיף עלינו - תודה שהעולם מלא בחמצן שנותן לנו חיים, תודה שזכיתי לקום בבוקר...'

ואם קיבלנו גם משפחה ברוכה, ואם זכינו גם בילדים מתוקים, ואם אנו בריאים, ואם פרנסתנו מצויה - הרי אין אנו מספיקים להודות ולהלל: 'תודה על המשפחה הברוכה והפורחת, על הילדים הנפלאים, על הבריאות האיתנה ועל הפרנסה המצויה. תודה על כל הטוב שאתה מרעיף עלינו בטובך הגדול, תודה שזכינו להיות בנים שלך הנהנים משולחנו של אבא...'

אפשר לבקש, אפילו רצוי, אך כמה חשוב להודות ולהלל, כי זה כל החנוכה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס